

Mácsai Pál

– *Kedves Művész úr, mi az első emléke Huszti Péterről? Mikor ismerte meg?*

– 1980. szeptember 17-én, délután háromkor. Tanárom volt a főiskolán, az első emlékem az első tanítási napról való. Elég vicces – vagy szívbemarkoló – hogy mindjárt 25 éve ennek... azt se könnyű kimondani, hogy húsz éve diplomáztunk... Kerényi Imre és ő voltak az osztályfőnökeim – és Versényi Ida. Péter volt tehát az egyik színész-mesterség-tanárom.

Mi mindig kötődünk egymáshoz, a főiskola után is. Több fontos szerepet köszönhetek neki, kettőnek valóban érdekes a története.

Az egyik az, amelyikkel elhittem magamról, hogy színész vagyok. Ez egy negyedéves vizsga volt a főiskolán: John Patrick *Teaház az augusztusi holdhoz* című darabja. Vígjáték, a legjobb fajtából: lelke, filozófiája, bölcsessége van. Péter rám osztotta a japán tolmács szerepét, amivel én egyáltalán nem boldogultam. Tíz nappal a bemutató előtt könyörögtem neki, hogy hadd játszjak egy másik szerepet és az az osztálytársam, azt a bizonyos másik szerepet játszotta, hadd játssza emezt. Huszti körülbelül ezt válaszolta:

– Majd megmondom én, hogy mit csinálj a rád osztott szereped helyett. A dolog úgy van, hogy neked egy ilyen szerepnél abból kell kiindulnod, hogy te ki vagy”.

– Hogyhogy? – kérdeztem.

– Gondolkozzál! – és faképnél hagyott.

S valóban, ezután a beszélgetés után megértettem azt – ez az egész színészetre úgy ahogy van, igaz –, hogy valami olyan dolgot kellene játszani, ami belőlem indul, ami valahogy „rám hasonlít”. Nem kell keresnem-kutatnom valamilyen elméleti, kitálat, bonyolult figurát, hanem azt kell megkeresnem, hogy hol

van ebben a színdarabban a kapcsolat az én személyiségem és a szerep között. És persze, hogy volt a kapcsolat: ez a japán tolmács egy érzelmes ember, aki ezt kicsit titkolja; ez egy gyorsan kombináló ember, aki a japán és az amerikai tábor között hozza-viszi a híreket és úgymond ügyesen keveri a kártyát. Tehát megtaláltam azokat a felületeket, ahol az én személyiségem a szereppel érintkezik. S ez a szerep nekem akkor is, azóta is a legnagyobb sikerem. Péter mindig ezt mondta: nem kell japánra maszkíroznod magad! Meg, hogy higgyem már el azt, hogy a szerep én vagyok... Nos, ez egy kulcspillantás volt, ha lehet ilyen patetikusán fogalmazni. Aztán pár évvel később, itt a Madách Kamarában is, ugyanazzal a szereposztással eljátszottuk ezt a darabot.

A másik élmény is hasonló – Lengyel Menyhért *Tájfún* c. művét Péter nagyon szerette és azt akarta, hogy játszom el Tokeramó szerepét. Furcsa módon ez is japán, de ez inkább véletlen. Ez nem nyitott és beszédes, hanem zárkózott és rejtőzködő tudóseMBER.

Ezt a darabot nem szerettem és kínlódva próbáltam. Persze Husztinak lett igaza, az előadás a Madách Kamara történetének egyik fontos sikere lett. Nekem is sokat adott; önbizalom, szakmai elismerés, jó kritikák stb.

Mindkét eset az odafigyelésről, a másik személyiségének komoly megfigyelését igénylő rendezői, színész-pedagógiai érzékről szól. Ezenkívül is természetesen sok beszélgetés, töprengés és együtt-gondolkodás volt és lesz is még nyilván, de ez a két eset a legfontosabb, amit tőle kaptam.

– *Mit kíván a 60. születésnapjához érkezett tanárának, színésztársának, rendezőjének?*

– Az, hogy ő hatvan éves, ugye abszurd – és azt hiszem, ő is annak tartja vagy gondolja... Természetesen azt kívánom, hogy ériék olyan örömök a pályán, mint amilyeneket én kaptam tőle.